

DONCSEV TOSO

TUSVÁNYOS, A VILÁG KÖZEPE

Hitünkben értékek következnek, I-II. kötet, Méry Ratio Kiadó, Budapest, 2016, 1044 oldal

Akár ez is lehetett volna a címe Németh Zsolt, a Fidesz kiemelkedő politikusa kétkötetes, testes opusának, mert ő volt egyik szülőatyja a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor ötletének, amely 1989-ben egy kézdivásárhelyi baráti találkozón született, ahol már akkor a demokratikus változások jegyében fogalmazódtak meg az új magyar–magyar és magyar–román viszony alapelvei. Így bátran nevezhető 1989 és Erdély Németh Zsolt külpolitikai pályája origójának. Németh a Fidesz kisebbségpolitikusaként, majd később külügyi államtitkárként és a parlament külügyi bizottsága elnökeként nemcsak bábáskodott a történelmi helyzetben megfogant korszakváltó kezdeményezés kiteljesedésén, de nagyrészt az ő érdeme, hogy az utóbbi években ez a helyszín válhatott Orbán Viktor európai hullámokat verő, innovatív külpolitikai kijelentései epicentrumává is.

A kerek ezer oldalú kivevő munka Németh Zsolt 2002 és 2014 közötti válogatott beszédeit, interjúit és írásait tartalmazza, és ahogy Magyarország miniszterelnöke a kötethez írt előszavában hangsúlyozza, a rendszerváltást követő magyar külpolitikának Antall József által megfogalmazott három csapásirányát: az euroatlanti integrációt, a szomszédos országokkal kialakított jó viszonyt és a határokon átívelő nemzetpolitikát fejt ki különböző alkalmak kapcsán és helyszíneken. A szerző és a szerkesztő (Tamási Judit) a vaskos könyvet a könnyebb tájékozódás kedvéért 13 tematikus részre tagolta, terjedelemben természetesen eltérőek a különböző fejezetek, de markánsan az antallai külpolitikai alapvetés, ha akarom, nemzetpolitikai hármasság kontinuitása jelenik meg elsődlegesen Németh itt közölt megszólalásaiban (*A magyar nemzet külpolitikája; Nemzeti összetartozás – határok felett; A nyugati nyitás. A transzatlanti elkötelezettségről; Felelősség Európáért* és ezen belül az alfejezetek is a szomszédosági politika és a szélesen vett nemzetpolitika kérdéseit emelik ki: *Európai vízió, Európai Unió; Közép-Európa – nem probléma, hanem a megoldás; Szomszédosságpolitika; Keleti partnerség. A legfontosabb keleti partner: Ukrajna*). Ám Németh Zsolt széles ívű politikusi tájékozódását szemléltetik a további fejezetek címei is: *Kereszténység és közélet. Németh Géza nyomdokain járva; Egy magyar nemzeti tragédia: a holokauszt; A nemzeti múlt mint példa és erőforrás; A példa kötelez. Példaképek, mesterek és harcostársak. Végül: az Otthon – Budafok-Tétényben teszi teljessé a képet.*

Forgatva, lapozva a két vaskos kötetet és tanulmányozva a szerző különböző megszólalásait (interjúk, előadások, ünnepi beszédek, interpellációk, köszöntők, megnyitók és még bőven folytathatnám a sort) joggal merül fel bennünk a kérdés: miként határozhatnánk meg az élénk tárt dokumentumok összességét, milyen műfajba sorolhatnánk Németh Zsolt itt közzétett szellemi megnyilvánulásait? Kétségtelenül áttekintést és tükröt kapunk egy bő évtized, 12 év külpolitikai eseményeiről, a Fidesz ellenzéki és kormányzati tevékenységéről. Ez a gyűjtemény a magyar nemzetpolitikát döntően meghatározó polgári párt elveinek és gyakorlatának sajátos kompendiuma, nemzetközi vonatkozású, publikus ténykedését bemutató kézikönyve az egyik meghatározó személyisége szemszögéből.

A személyességet, a személyes jelleget feltétlenül hangsúlyoznom kell, mert itt nem kollektíven kimunkált határozatokat, állásfoglalásokat olvashatunk, hanem egy általános elvi politika konkrét megjelenítését, megformálását és az adott befogadó közönség s a megcélzott kisebb közösség irányában közölt és közvetített értékrendet, cselekvési célt vagy ajánlást. És itt kell feltétlenül szólnom Németh Zsolt egyéniségéről, életútját és jellemét alakító körülményekről. Olyan politikussal állunk szemben, aki korántsem mondható szabványos, beskatulyázható európai pc-diplomatának. Ahhoz a középnemzedékhez tartozik, amelynek tagjai határozott identitással, és értékvilággal rendelkeznek. Németh családi meghatározottsága, szoros érzelmi kötelekei okán antikommunista, egyben elkötelezett euroatlantista, és olyan hívő, vallását gyakorló keresztény, aki hitét nyíltan megvallja, vállalja, sőt azt közéleti tevékenysége központjába helyezi, nem pedig zárt, magánéleti titokként kezeli. Fél-székely származását és vallásos neveltetését nem rejti véka alá, sőt mi több, az atyai közéleti magatartásmodell szolgál példaként a számára. A családi háttér és a hitves felvidéki származása is hitelessé teszi Németh Zsolt szenvedélyes kiállását a Kárpát-medence és az egész világ összmagyarságáért.

„Mert mi is a nemzeti érdek? A magyar nemzeti érdek nem más, mint a magyar állampolgárok és a magukat – az EU-n belül és azon kívül is – magyarnak vallók személyes érdekeinek összessége. A nemzeti érdek tehát, amelynek meg kell határoznia a magyar Európa-politikát, az, hogy az integráció minél kevesebb problémát és nyomorúságot okozzon állampolgárainknak és a határon túli magyaroknak, és minél több haszonnal járjon a számukra.

Azért szükséges világosan látnunk, hogy ez a nemzeti érdek, mert sokan a »nemzeti« szó hallatán valami nacionalista gőzre gondolnak. Mások lenézésére vagy megnyomorítására, amelynek nem sok köze lehet a keresztény ember hitéhez. Mivel azonban a mi felfogásunkban a nemzeti érdek nem más, mint a nemzethez tartozó emberek sorsának az alakulása, itt nagyon racionális emberi szükségletekről, végső soron karitatív kérdéstről van szó.

Elvitatható-e, hogy ehhez köze van a hitnek, tehát az egyháznak?” (*Európai uniós integrációnk és a keresztény egyházak szerepe*, lelkészkonferencia, Mátraháza, 2003. március 11., II. kötet, 249. p.)

Németh Zsolt személyes aranyfedezettel szolgálja a hivatalosan megjelenített magyar nemzetpolitikát. Az ő politikáját nem a pragmatizmus, a pillanat által diktált érdekek vezérlik, hanem mély, keresztény meggyőződéséből fakadó értékek, amelyek végső soron értelmet adnak az emberi életnek, a mindennapi cselekedeteknek és valóban ellenállnak a múltó időnek.